

The background of the book cover is a photograph of a room. On the left, there is a dark wooden window frame with multiple panes. Sunlight streams in from the window, casting a warm glow on the white wall. In the foreground, a green plant with long, thin leaves is visible. To the right, a stack of books sits on a small wooden table, with a vintage typewriter resting on top. A portion of a brown leather armchair is visible in the bottom right corner.

La Comédiathèque

*A szemközti
ablak*

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Ez a szöveg olvasás céljából hozzáférhető.

Ha a művet nyilvánosan kívánja előadni – akár hivatásos színpadon, akár amatőr színházban –, előzetesen be kell szereznie a szerző előadási engedélyét.

Kapcsolat:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

<https://comediatheque.net/contact-form/>

A szemközti ablak

Jean-Pierre Martinez

A szerző fordítása

Egy idős regényíró, aki már az öngyilkosság gondolatával foglalkozik, egyszer csak egy fiatal nővel találja szemben magát, aki azt állítja, hogy elveszett a macskája. Egy látogatás, amely megváltoztatja az életét...

Szereplők

Sándor

Madison

© La Comédiathèque

Egy budapesti lakás nappalija. Bohém hangulat. Egy kis íróasztalon régi írógép és néhány dosszié. Belép Sándor, hatvanas vagy annál idősebb író, gondosan lezser öltözékben. A kezében kötél, rajta hurok. A mennyezetet nézi, majd feláll egy székre, mintha helyet keresne, ahová felerősíthetné a kötelet. Úgy látszik, nem talál megfelelőt, ezért lemászik. Leül az íróasztalhoz, és fáradtan felsóhajt. Kihúz egy fiókot, elővesz egy doboz cigarettát, és egy szálat a szájához emel. Ahelyett, hogy rágyújtana, visszateszi az asztalra, majd pisztolyt vesz elő a fiókból. Hosszan nézi a fegyvert. Halk kopogás hallatszik az ajtón. Gondolataiba merülve nem hallja. A pisztoly csövét a halántékához szorítja. Újabb kopogás, valamivel erősebben. Még mindig nem hallja. Úgy tűnik, habozik meghúzni a ravaszt. Lehunyja a szemét... Ekkor hirtelen egy fiatal nő jelenik meg előtte. Madison az, egy húsz- vagy harminc év körüli egyetemista, inkább klasszikus öltözékben.

Madison (sikítva) – Ne!

Sándor összerezzen. Felpattan, és Madisonra szegezi a fegyvert.

Sándor – Egy mozdulat, és halott!

Madison – Ne lőjön, kérem!

Sándor – Fel a kezekkel!

A fiatal nő azonnal felemeli a kezét.

Madison – Látja, nincs nálam fegyver... Most pedig kérem, engedje le a pisztolyt.

Látva, hogy a fiatal nő ártalmatlannak tűnik, leengedi a fegyvert.

Sándor – Mi a fenét keres itt? És egyáltalán hogy jutott be?

Madison – Mindent elmagyarázok... Csak hadd kapjak levegőt...

Sándor – Maga örült! Majdnem szívrohamot kaptam!

Madison – Sajnálom, az ajtó résnyire nyitva volt, és...

Sándor – És ezt meghívásnak vette, hogy besétáljon hozzám...?

Madison – Nem, csak...

Sándor – Mit akar? Kirabolni? Itt nincs semmi értékes, higgye el.

Madison – A szomszédja vagyok.

Sándor – A mellett lakó? Nyolcvanéves...

Madison – A szemközti szomszéd. (A nézőtér felőli képzeletbeli ablakra mutat) Az ott az én lakásom ablaka.

Sándor – Szemben? Az a lakás évek óta üres.

Madison – Már nem.

Sándor – Jó... És?

Madison – Elveszett a macskám... Nem látta véletlenül? Vagy esetleg befogadta... Ha ő is hívatlanul jött volna be...

Sándor – Nem, sajnós. Úgy látszik, a macskája jobban nevelt, mint maga...

Madison láthatóan nagyon elkeseredik.

Madison – Két napja tűnt el. Teleplakátoltam a környéket a nevével és a fényképével. Nem látott egyet sem?

Sándor – Alig mozdulok ki... és az ilyen hirdetéseket sosem nézem. Ráadásul macskaarcokból nem vagyok valami jó felismerő...

Madison tesz néhány lépést a szobában.

Madison – Tofu! Tofu!

Sándor – Miért ordibál így? Megörült?

Madison – Tofunak hívják.

Sándor – A macskáját Tofunak hívják? Ugye csak viccel...

Madison – Egyáltalán nem. Miért?

Sándor – Rendben. A macskáját Tofunak hívják, és két napja nem ment haza. Azért ez nem világvége, nem?

Madison – Dehogynem! Ha nem találom meg hamar, meg fog halni... Lakásban tartott macska, érti? Nem arra való, hogy odakint szabadon éljen...

Sándor – Igazán sajnálatos. Az én időmben a macskák vidéken éltek. Vagy legfeljebb ott, ahol nagy kert volt. Egész nap egerésztek, és csak akkor jöttek haza, amikor nem fogtak semmit, hogy kapjanak enni, megsimogassák őket, aztán elnyúljanak a kanapén...

Madison – Na, ez a macska nem eszik egeret. Vegetáriánus.

Sándor – Tessék?

Madison – Én sem eszem húst, és a macskám sem.

Sándor – Akkor mit eszik?

Madison – Szárastápot! Zöldséges szárastápot. Mint én.

Sándor – Maga is szárastápot eszik?

Madison – Néha előfordul. Mármint nem a macskáét, természetesen.

Sándor – Vegetáriánus macska... Nem is tudtam, hogy létezik ilyen... És ezért hívják Tofunak?

Madison – Igen... Meg azért is, mert egy kicsit dilis.

Sándor – És gondolom, hogy nem eszik húst, az teljesen a saját, szabad döntése volt...?

Madison – Mindenesetre még sosem panaszkodott.

Sándor – És... azt hiszi, most már a cirkuszi tigriseket meg oroszlánokat is zöldséges táppal etetik?

Madison – Nem tudom... De én amúgy is ellenzem, hogy állatokat szerepeltessenek cirkuszban.

Sándor – A lakásban tartott macskákat viszont nem...

Madison – Akkor gondolom, magának nincs háziállata...

Sándor – Nincs. Utálom a „háziállat” fogalmát. És általában a házasítást is. *(Fenyegető arccal)* Én magam vad maradtam...

Madisont ez egyáltalán nem hatja meg; körbenéz a szobában.

Madison – Szóval nem látta a macskámat?

Sándor – Nem, nem láttam a vegán macskáját. És ha megengedi, szerintem ez az abszurd beszélgetés már így is elég sokáig tartott.

Madison hirtelen megmerevedik.

Madison – Pszt!

Sándor – Tessék?

Madison – Nem hallott nyávogást?

Sándor – Nyávogást? Nem, egyáltalán nem. De tudja, kezdek kicsit nagyot hallani. Majd ha eléri az én koromat, meglátja, ennek is vannak előnyei. Főleg, ha zajosak a szomszédok...

Madison – Én semmi zajt nem csapok, higgye el. Már több mint egy hónapja a magával szemközti lakásban lakom, és maga azt hitte, még mindig üres.

Sándor – Rendben, nem vettem észre, hogy ott van, és szeretném, ha ez így is maradna. Ha nincs más mondanivalója, hagyjon engem a dolgaimmal, maga pedig menjen vissza macskát keresni...

Madison – Rendben, nem zavarom tovább...

Sándor – Köszönöm.

Madison úgy tesz, mintha indulna, aztán meggondolja magát.

Madison – Csak... nem szívesen hagyom itt így.

Sándor – Hogyhogy így...?

Madison – Hát... amikor bejöttem, éppen...

Sándor – Éppen mit?

Madison – Nem úgy nézett ki, mint aki túl jól van...

Sándor – Miből gondolja?

Madison – Pisztolyt tartott a halántékához.

Sándor meglepetten néz a pisztolyra, amely még mindig a kezében van.

Sándor – Ja, ez... És?

Madison – Hát... egy kicsit... depressziósnak tűnik, nem?

Sándor – Depressziósnak...? Nézze, kisasszony, amikor én annyi idős voltam, mint maga, a mi nemzedékünk jelszava az volt: élj gyorsan, halj meg fiatalon, és hagyj szép holttestet magad után. Ismerős?

Madison – James Dean...

Sándor – Gumi nélkül szexeltünk, bukósisak nélkül motoroztunk, és mindenféle tiltott szereket szedtünk, amelyek pontos összetételéről, higgye el, senkinek fogalma sem volt... Ötven évvel később pedig azok a hozzám hasonló vénemberek, akik túléltek ezt az áldott korszakot, az utcán tüntetnek, mert félnek egy oltástól... És maga azt akarja, hogy ne legyek depressziós?

Madison – Értem...

Sándor – Nem hiszem. De ha szerencsétlenségére megéri az én koromat, majd meglátja. Az öregség hajótörés.

Madison – De Gaulle...

Sándor – Chateaubriand már előtte megmondta... De igaza van. Megöregedni annyi, mint a Haragban a világgalból átlépni a Síron túli emlékiratokba.

Madison – Szépen hangzik.

Sándor – Igen... Csak az a baj, hogy manapság a fiatalok már eleve úgy viselkednek, mint az öregek.

Madison – A fiatalság minden korban meg akarta változtatni a világot, nem?

Sándor – A mai nem akarja megváltoztatni a világot. Csak megmenteni a bolygót. És hát... nem állunk valami jól.

Madison – És maguknak sikerült megváltoztatni a világot?

Sándor – Nem. De legalább jól szórakoztunk közben.

Madison – Mostanában nem úgy néz ki, mint aki túl sokat szórakozik...

Sándor – Maga sem... különben nem egy macskával élne párkapcsolatban.

Madison – Legalább nem vagyok egyedül.

Sándor – És komolyan azt hiszi, hogy megmentheti a bolygót... azzal, hogy ezt a szerencsétlen ragadozót, aki semmiről sem tehet, zöldséges táppal eteti?

Madison – Nem tudom... De ha meg akarjuk változtatni a világot, előbb meg kell menteni a bolygót, nem? Mi értelme forradalmat csinálni a Titanicon?

Sándor – Akárhogy is, irigylem a nemzedékemből azokat, akik harmincéves koruk előtt meghaltak. Képzelje el Jimi Hendrixet vagy Janis Joplint egy idősök otthonában, amint két Scrabble-parti között az oltások esetleges veszélyeiről vitatkoznak... Inkább a halál.

Madison – Ugyan, ne mondjon ilyet...

Sándor – Sajnos az irodalom nem túl rock and roll. Az írók többnyire az ágyukban halnak meg.

Madison – Maga író?

Sándor – Semmi köze hozzá... Azt sem tudom, miért beszélek erről magának. Nem is ismerem... Egyáltalán, mit keres még itt?

Sándor visszateszi a pisztolyt a fiókba.

Madison – Megsebesíthette volna magát...

Sándor – Magát is megölhettem volna... Ha valaki hívatlanul betör más lakásába, mindig vállal némi kockázatot... Jogos védelemre hivatkoztam volna, még el sem ítélnék... *(Madison mintha megsédülne; Sándor észreveszi és aggódni kezd.)* Jól van?

Madison – Bocsánat, mindjárt elmúlik... Kaphatnék egy pohár vizet?

Sándor egy pillanatig habozik.

Sándor – Üljön le egy percre, hozok vizet...

Sándor kimegy. Madison azonnal magához tér, és kihasználja az alkalmat, hogy körülnézzon. Felvesz az íróasztalról egy bekeretezett női fényképet, megnézi, majd sietve visszateszi, amikor Sándor visszatér egy pohár vízzel, és átnyújtja neki.

Madison – Köszönöm...

Madison átveszi a poharat, és egy hajtásra kiissza.

Sándor – Jobban van?

Madison – Igen, köszönöm...

Sándor megpróbál valamivel barátságosabb lenni.

Sándor – Bocsásson meg, hogy így fogadom... Már elszoktam az emberektől...

Madison – Akkor maga is egyedül él?

Sándor – Ennyire látszik?

Madison – Abból, amit mondott, azt gondolom, gyerekei sincsenek.

Sándor – Miből gondolja, hogy nincsenek gyerekeim?

Madison – Vannak?

Sándor – Nincsenek... És ha a mai világra nézek, örülök is, hogy nincs...

Madison – Igen...

Sándor – Ha meg akarják menteni a bolygót, talán azzal kellene kezdeni, hogy nem szülnek több gyereket, nem?

Madison – Csakhogy... az emberiséget tényleg úgy mentjük meg, hogy nem születnek többé emberek?

Sándor – És ha belegondolok, hogy Magyarország még mindig az egyik legélhetőbb hely a világon...

Madison – Igen. Részben ezért is döntöttem úgy, hogy ideköltözöm.

Sándor – Maga nem magyar...?

Madison – Madisonnak hívnak. Amerikai vagyok.

Sándor – Pedig tökéletesen beszél magyarul, akcentus nélkül...

Madison – A nagymamám magyar. Ő tanított meg magyarul. Budapestre azért jöttem, hogy az ELTE-n irodalmat tanuljak.

Sándor – És tehát pusztán véletlen, hogy ma éppen az én utamba sodródott... Madison.

Madison – Maga Sándor, ugye?

Sándor – Honnan tudja?

Madison – Láttam a nevét lent a postaládán. Munkácsy Sándor... Rokona a...

Sándor – A festőnek? Nem, egyáltalán nem.

Madison – Az írónak!

Sándor – Maga amerikai, és ismeri Munkácsy Sándort... akire Magyarországon már szinte senki sem emlékszik.

Madison – Túloz... Munkácsy Sándort mindenki ismeri. És a hírneve jócskán túljutott Magyarország határain is. Mármost azok között, akiket érdekel az irodalom. Szóval?

Sándor – Igen... Én vagyok.

Madison – Ne mondja! Munkácsy Sándor, az a legendás író, aki a huszadik század több remekművét is jegyzi!

Sándor – Ha maga mondja...

Madison – A rejtélyes író, aki évek óta visszavonultan él, semmit sem publikált, és minden interjút visszautasít... Tényleg maga az?

Sándor – Valami azt súgja, hogy ezt már azelőtt tudta, hogy betört hozzám. Tévedek?

Madison egy pillanatig habozik.

Madison – Nem. Bevallom...

Sándor – Tehát azért találta ki ezt a macskás történetet, hogy interjút csikarjon ki belőlem...

Madison – A macska igaz, esküszöm... De az is igaz, hogy amikor pont magával szemben béreltem ki ezt a lakást, volt valami a fejemben.

Sándor – Szándékosan bérelt lakást velem szemben, hogy kémkedhessen utánam?

Madison – Kémkedni? Dehogy! Nagy rajongója vagyok a műveinek. Amikor Budapestre érkeztem, megpróbáltam kapcsolatba lépni magával. De az ügynöke azt üzent, hogy senkit sem akar látni.

Sándor – És ebből a mondatból pontosan melyik részt nem értette?

Madison – Átrepültem az Atlanti-óceánt abban a reményben, hogy találkozhatok magával. Lakást kerestem. A szemközti éppen kiadó volt, lecsaptam rá...

Sándor – Maga teljesen örült! Figyelmeztetem, ha nem hagy békén, feljelentem zaklatásért. Egyébként mit akar tőlem? Újságíró?

Madison – Egyetemista vagyok, mondtam. New Yorkban a maga műveiből írtam a mesterszakos dolgozatomat. Aztán úgy döntöttem, Budapestre jövök tovább kutatni, hiszen a legtöbb regénye ebben a városban játszódik. Tudja, az amerikaiak szemében Budapest Európa egyik legromantikusabb városa.

Sándor – És ilyen közhelyekkel akarja megfejtetni a műveim rejtett jelentését?

Madison – Akarja tudni a dolgozatom címét?

Sándor – Nem.

Madison – „A hiány alakzata Munkácsy Sándor regényvilágában.”

Sándor – Mindent megértett... A legtöbb emberben, magát is beleértve, legjobban a hiányát szeretem. Ezért kérem, menjen el.

Madison – Ha valakinek az a szerencséje, hogy élő szerzővel foglalkozik, természetes, hogy szeretne találkozni vele. Hogy jobban megismerje. És ha jobban ismeri az életét, talán a műveit is jobban megérti.

Sándor – Hiba, higgye el. Jobb csak a művet tanulmányozni, és semmit sem tudni a szerzőről. Sok nagy író a magánéletben nagyon kis ember volt. Ha éppen nem egyenesen gazember. Ugyanez igaz a művészekre és a tudósokra is. A zsenik ritkán járnak jól azzal, ha közélről megismerik őket... Bár megnyugtathatom, én nem tartom magam zseninek.

Madison – Értem a szerénységét, de azért... Egy exkluzív beszélgetés A Palotanegyed krónikái szerzőjével méltó koronája lenne a kutatásomnak.

Sándor – Olvasta?

Madison – Ez a regény győzött meg arról, hogy Budapesten akarok tanulni. Szerintem ez a legjobb könyve.

Sándor – Pedig messze nem ez fogyott a legjobban...

Madison – Gondolom, erősen önéletrajzi ihletésű.

Sándor – Mondtam már... Az olvasónak ehhez semmi köze.

Madison – Nem beszélve arról a titokzatos kéziratról, amelyen állítólag évek óta dolgozik...

Sándor – Semmin sem dolgozom. Ezt a legendát a kiadóm tartja életben, hogy ne felejtse el teljesen, és a régi könyveimből még el lehessen adni néhány példányt. Akárhogy is, interjút nem adok. Magának sem, másnak sem. *(Fenyegetően közelebb lép.)* Most pedig kifelé!

Madison ahelyett, hogy kimenne, szembeszáll vele.

Madison – Nem!

Sándort meglepi a határozottsága.

Sándor – Hogyhogya nem?

Madison – Nem engedem, hogy öngyilkos legyen, amíg nem adta meg nekem ezt az interjút. Akár át is úsztam volna érte az Atlanti-óceánt!

Sándor – Ha akar, menjen vissza vízibiciklivel oda, ahonnan jött. Nekem mindegy...

Madison megint rosszul lesz.

Sándor – Ez már a második alkalom, hogy elájul előttem... Túl sok romantikus regényt olvas, kisasszony. Manapság, a színházon kívül, a nők már nem ájuldoznak lépten-nyomon, valahányszor valami nem tetszik nekik...

Madison – Nem színlelem, higgye el.

Sándor habozik.

Sándor – Hívjak mentőt?

Madison – Nem, csak le kell ülnöm egy pillanatra.

Sándor – És utána elmegy?

Madison – Megígérem.

Leül, és megpróbálja összeszedni magát.

Sándor – Vízet már adtam... Kér egy konyakot?

Madison – Ki akar nyírni, ugye?

Sándor – Ahhoz már késő. Rögtön az elején le kellett volna lőnöm. Hivatkozhattam volna jogos védelemre. Most már nem tudnám tagadni az előre megfontoltságot...

Madison – Miért tart pisztolyt otthon?

Sándor – Eredetileg azért, hogy távol tartsam a hivatlan vendégeket. Úgy látszik, nem elég hatásos...

Madison – Még ha kissé emberkerülő is, mint sok író... mindannyiunknak szükségünk van társaságra, nem?

Sándor – Érzem, hogy mindjárt azt javasolja, tartsak macskát... Meg akar szabadulni a sajátjától?

Madison – Nem nyomasztja a magány?

Sándor – A magány olyan, mint a kávé. Először kicsit keserű. Aztán megszokja az ember. Utána még meg is szereti. Végül pedig már nem tud nélküle élni.

Madison – Írhatna aforizmagyűjteményt. Biztosan jól fogyna.

Sándor – És mit jelent az, hogy valaki nincs egyedül? Párkapcsolatban élni, és egész évben ugyanazokat a közhelyeket ismételtetni? Néha találkozni a családdal vagy a barátokkal, gondosan kerülve minden fontos témát, amin össze lehetne veszni? A lépcsőházban összefutni a szomszédokkal, és az időjárásról értekezni? Beszélni a macskánkhoz, mintha értené, amit mondunk?

Madison – Amikor ír, mégis csak szól valakihez.

Sándor – Éppen ezért hagytam abba az írást.

Madison – Nem hiszem el.

Sándor – Nem azt kérem, hogy higgyen nekem. Azt kérem, hagyjon békén...

Madison – Tehát nem adja meg nekem az interjút?

Sándor – Már nincs mit mondanom. Ami még rosszabb: nincs is kinek mondanom. És vannak napok, amikor még magamhoz sincs kedvem szólani.

Madison – Ez szomorú...

Sándor – Ilyen az élet... Az enyém pedig így vagy úgy, de a végéhez közeledik...

Madison – Talán az enyém is...

Sándor – Negyven évvel fiatalabb nálam. Akár az apja is lehetnék.

Madison – Vagy akár a nagyapám.

Sándor – Köszönöm a pontosítást, igazán kedves. Mindenesetre a maga élete még csak most kezdődik.

Madison – Igen... De hamar véget is érhet...

Sándor – Ezt hogy érti?

Madison – Szívbeteg vagyok. Az orvosok szerint legfeljebb néhány évem van hátra. Talán csak néhány hónap. Ezért jöttem Magyarországra, hogy teljesítsem egy utolsó álmomat. Hogy találkozzam magával...

Sándort láthatóan megrázza a vallomás.

Sándor – Hogyhogy szívbeteg?

Madison – Szívfejlődési rendellenességgel születtem. A szívem túl gyenge. Bármelyik pillanatban leállhat.

Sándor – És ezért vannak ezek a rosszullétei?

Madison – A legkisebb megrázkódtatástól felgyorsul a szívverésem, és akár le is állhat a szívem.

Sándor egy pillanatig habozik.

Sándor – Ne mondja, hogy ezt az egészet csak azért találta ki, hogy ne merjem felbosszantani... és így kénytelen legyek beleegyezni az interjúba.

Madison – Sajnos nem...

Sándor – Sajnálom.

Madison – Nem a maga hibája.

Sándor – Nem, csak milyen irónia. Én öreg vagyok, semmire sem vágyom, azon gondolkodom, hogy véget vetek mindennek... Maga fiatal, előtte az egész élet, és közben a saját szíve árulja el...

Madison – Nem tehetek ellene semmit. Akkor minek lázadjak?

Sándor – És még mosolyogni is tud...

Madison – Arra gondolok, hogy talán az a néhány hónap lesz életem legszebb időszaka, ami még hátravan.

Sándor – Az életöröme lehangol. Maga soha semmiben nem kételkedik?

Madison – Már nincs időm kételkedni. Ezért jöttem be magához hívatlanul...

Egy pillanatnyi csend.

Sándor – És tényleg nincs semmi remény?

Madison – Van. Egy szívátültetés. Csak donort kell találni...

Sándor – Felajánlhatnám magának a szívemet. Nekem már nincs rá szükségem... Öngyilkos leszek, és magára hagyom a szerveimet...

Madison – Attól tartok, ez nem ilyen egyszerű. Főleg egy szív esetében. Nem olyan, mint azoknál a szerveknél, amelyekből kettő is van. Vese, tüdő...

Sándor – Here...

Madison – Szívnél az kell, hogy a donor agyhalott legyen...

Sándor – Agyhalott? Néha azon gondolkodom, nem vagyok-e már most is az. Mint jó néhány ember körülöttem...

Madison – A donornak halottnak kell lennie, a szívének jó állapotban kell maradnia, és nagyon gyorsan ki kell tudni venni. Ez sajnos nagyon ritkán jön össze. Közben hosszú a várólista...

Sándor – Úgy hallottam, Kínában halálraítéltektől is vesznek ki szerveket. Sokkal praktikusabb. Előre kitűzik a transzplantáció időpontját, és ugyanazon a napon kivégzik az elítéltet.

Madison – Ez szörnyű...

Sándor – Igen, de így... a recipiens kényelmesen odaérhet repülővel Európából vagy az Egyesült Államokból. Néhányan még városnézést is beiktatnak. Persze nem ingyen. Fogalmam sincs, mennyibe kerülhet Kínában egy szív. Utánezett már?

Madison – Nem...

Sándor – Az interneten biztos könnyen megtalálja...

Madison – Köszönöm.

Sándor – Bocsánat, nem kellene ezzel viccelődnöm... főleg nem maga előtt. De hát végül is a humor az utolsó, ami megmarad nekünk, nem?

Madison – Igen...

Sándor – Még ha az, amit az előbb mondtam, minden is, csak nem vicc...

Madison – Inkább meghalnék, mint hogy egy halálraítélt szívével éljek. Még a magáéval is... Szóval?

Sándor – Szóval mi?

Madison – Tényleg lenne szíve úgy elengedni, hogy nem valósíthattam meg az álmomat?

Sándor – Maga aztán makacs...

Madison – Ezt bóknak veszem.

Sándor – De honnan tudjam, hogy nem hazudik?

Madison – Ki találna ki ilyen történetet? Csak azért, hogy interjút kapjon egy írótól, akit már mindenki elfelejtett...

Sándor – Végre maga is elismeri, hogy Munkácsy Sándort már mindenki elfelejtette.

Madison – Akkor igen?

Sándor – Amint mutat egy orvosi papírt, ami bizonyítja, hogy nem hazudik.

Madison – Sajnálom, nincs nálam.

Sándor – Pont szemben lakik... Menjen át érte.

Madison – Azt hittem, elhiszi nekem bemondásra. Bevallom, kicsit csalódtam.

Sándor – Ha megkapja ezt az interjút, az még csak a kezdet, higgye el. Én nagyon kiábrándító ember vagyok, majd meglátja.

Madison feláll, és körbenéz. Tekintete megakad a régi írógépen.

Madison – Még mindig írógéppel ír?

Sándor – Igen, ezen írtam az összes regényemet. De ne próbáljon csapdába csalni. Mondtam, hogy évek óta nem írok.

Madison – Miért?

Sándor – A szavak olyanok, mint a bankjegyek: ha túl sokat bocsátanak forgalomba belőlük, elértéktelenednek... Nézze meg, mi történik ma a közösségi oldalakon. Mindenki naponta tízszer-hússzor közzéteszi a kis véleményét. Mindenről. A hamis pénz inflációja végül a valódit is leértékelté. A szavak már nem jelentenek semmit.

Madison – Az embereket nem lehet megakadályozni abban, hogy fecsegenek. Régen a kávéházban tették, ma a Facebookon. De mindig lesznek nagy írók. Mint maga.

Sándor – A nagy írókat már nem olvassák. Idézik őket. Összevissza. Mindig ugyanazokat a mondatokat, újra és újra, míg teljesen ki nem ürülnek... A másolás-beillesztés átvette a gondolkodás helyét... az emojik pedig az érzelmekét.

Madison – Megengedi, hogy idézzem a dolgozatom végén?

Sándor – Majd elitizmussal vádolnak. Azt fogják állítani, szerintem csak egy kiválasztott kisebbségnek van joga megszólalni, mindenki másnak pedig hallgatnia kell. Ez nem igaz. Szerintem mindannyiunknak hallgatnunk kellene.

Madison – Mit javasol? Egy perc néma csendet?

Sándor – Egy percet? Nem. Egy egész évet. Egy évszázadot. Egy évezrednyi csendet. Talán akkor a szavaink újra jelentenének valamit, miután az utóbbi években ez a verbális hasmenés elárasztotta a közösségi médiát.

Madison – Érdekes elemzés. De azt is mondják, hogy egy szerelmi csalódás után hagyta abba az írást.

Sándor – Az emberek azt mondanak, amit akarnak...

Madison – De nem is cáfolja...

Sándor – Attól még nem igaz.

Madison ismét kézbe veszi az asztalon álló fényképet.

Madison – Ki ez a nő a képen?

Sándor – Semmi köze hozzá.

Madison – Szép.

Sándor – Még ha valóban beteg is, az sem jogosítja fel arra, hogy turkáljon a magánéletemben.

Madison – Rögtön észrevettem ezt a képet, amikor beléptem... és valahogy ismerősnek tűnt az arca.

Sándor kiveszi a kezéből a fényképet, megnézi, majd visszateszi a helyére.

Sándor – Egy nő, akit nagyon régen szerettem...

Madison – Amikor még hippí volt?

Sándor – Igazából nem voltam annyira hippí... Nyitott voltam az új eszmékre. Néha elszívtam egy spanglit. De vigyáztam az egészségemre, és már akkor is a karrieremre gondoltam. Az íráshoz kell némi kényelem, tudja. Ahhoz, hogy valakiből nagy író legyen, néha kispolgárnak kell maradnia...

Madison – És ő?

Sándor – Ő szabad nő volt. Csak a jelen érdekelte. Egyik napról a másikra élt.

Madison – Hol ismerte meg?

Sándor – A folyosón... A szemközti lakásban lakott. Abban, amelyik most a magáé. Pontosabban időnként arra járó barátokkal osztotta meg. A világ minden tájáról jöttek emberek. Zenészek, művészek... Olyan volt az a lakás, mint egy kis hippí-kommuna. Az ajtó mindig nyitva állt.

Madison – És mivel az ajtó nyitva állt, egy nap egyszerűen kísétált rajta. Mint a macskám...

Sándor – Körbe akarta járni a világot. Új dolgokat megtapasztalni. Új emberekkel találkozni. A hagyományos párkapcsolat akkoriban nem igazán tartozott az eszményeink közé. Az övéi közé biztosan nem.

Madison – De szerette magát...

Sándor – Igen. A maga módján, azt hiszem. Még ha nem is csak engem szeretett...

Madison – Szabad szerelem...

Sándor – Nem akartunk olyanok lenni, mint a szüleink, és ebben igazunk is volt. Csak azt nem tudtuk, mit találjunk ki helyette. Valamit, ami esetleg tartós is lehet... A jelennek éltünk. Nem terveztük, hogy megöregszünk... És valóban: akik nem haltak meg harminc előtt, többnyire nagyon rosszul öregedtek meg. Látott már öreg beatniket? Nem szép látvány, higgye el...

Madison – Tehát hagyta, hogy egyedül folytassa az útját...

Sándor – Nem tarthattam vissza... és nem is volt hozzá jogom. Egy szép reggelen elment...

Madison – Hová?

Sándor – Afganisztánba. Ma ez szürreálisan hangzik, de akkoriban a hippit út egyik legendás állomása volt. A hasis olesó volt és könnyen hozzáférhető. A Nyugatról érkező fiatalok nagyon kevés pénzből hónapokig éltek ott. És persze ott volt Kelet varázsa. Az európai hippik szemében Afganisztán maga volt a paradicsom.

Madison – Maga viszont maradt...

Sándor – Én már akkor is a jövőmre gondoltam... És tudtam, hogy az én jövőm nem Afganisztánban van.

Madison – Azért elkísérhette volna. Szerелеmből...

Sándor – Persze... És valószínűleg hagyta volna, hogy vele menjek. Csakhogy az ő álma nem romantikus utazás volt. Még kevésbé nászút. Ázsia beavató út volt. Amit az ember társaságban tett meg. Minél távolabb a kétszemélyes, kispolgári szerelem sémáitól...

Madison – Így hát maga Budapesten maradt... de soha nem felejtette el.

Sándor – Reméltem, hogy egyszer visszajön... Vagy legalább küld valami jelet. Egy képeslapot... De soha többé nem láttam.

Madison – Nem próbálta megkeresni?

Sándor – Akkor még nem volt internet... Ha valaki úgy döntött, hogy eltűnik az életünkből, tényleg eltűnt. Aztán teltek az évek...

Madison – Most megpróbálhatná megkeresni.

Sándor – Minek? Lehet, hogy már meghalt. Vagy férjhez ment, van öt gyereke, és százhusz kilót nyom.

Madison – Vagy él, még mindig szép nő, és néha eszébe jut maga.

Sándor – Inkább nem akarom tudni... Hadd őrizzem meg annak a gyönyörű fiatal nőnek, akit ezen a képen lát. El tudja képzelni a sokkot negyven év után? Az ember saját magán nem veszi észre, hogy öregszik. Másokon viszont nagyon is, higgye el.

Madison – Nem biztos, hogy én látni fogom, ahogy megöregszem...

Sándor – Bocsánat, ezt nem kellett volna mondanom.

Egy pillanatnyi csend.

Madison – Nem hallott nyávogást?

Sándor – Nem... Még mindig semmit.

Madison – Lehet, hogy valahol itt bújt el...

Sándor – Remélem, nem.

Madison – Ígérje meg, hogy ha meghalok, gondját viseli a macskámnak.

Sándor – De hát nem fog meghalni! Ráadásul a macskája valószínűleg előbb meghal, mint maga. Azt hiszem... Meddig él egy macska?

Madison – Úgy tizenöt évig.

Sándor – És a magáé hány éves?

Madison – Kettő.

Sándor – Aha...

Madison – Szóval? Befogadná?

Sándor – Emlékeztetem, hogy amikor bejött, pisztolyt tartottam a halántékomhoz.

Madison – Pontosan. Akkor lenne egy oka, hogy ne ölje meg magát...

Sándor – Arra gondol, hogy ha zöldséges táppal kellene etetnem egy macskát, és mindennap cserélnem az almot?

Madison – Arra, hogy gondoskodnia kellene valakiről. Hogy valaki ragaszkodna magához, szüksége lenne magára, és várná otthon, amikor este hazajön.

Sándor – Várna? Már alig mozdulok ki otthonról. Este meg pláne...

Madison – Az előbb tényleg véget akart vetni az életének, vagy csak segélykiáltás volt?

Sándor – Arra mindenesetre nem emlékszem, hogy magát hívtam volna...

Madison – Mégis meghallottam a kiáltását.

Sándor – Az igaz, hogy egyre nehezebben találok okot a reményre.

Madison – Akar beszélni róla?

Sándor – Tekintettel a maga helyzetére, volna némi lelkiismeret-furdalásom, ha rázúdítanám a depresszióm összes okát.

Madison – Tovább harcolni akkor is, amikor tudjuk, hogy a háború már elveszett... Nem ez az igazi bátorság?

Sándor – Soha nem mondtam, hogy bátor vagyok. Bárcsak olyan bátor lennék, mint maga.

Madison – Én sem vagyok bátor. Egyszerűen nincs választásom. Magával ellentétben.

Sándor – Nekem? Nekem már csak aközött van választásom, hogy kötéllel felakasztom magam, vagy pisztollyal szétloccsantom az agyamat...

Madison – Igaza van... Maga tényleg rettenetesen lehangoló...

Sándor – Előre szoltam, hogy egy vén hülye vagyok. Nem tudom, rosszabb-e ez a kor, mint az én fiatalságom idején. Lehet, hogy csak én lettem józanabb. A józanság pedig ritkán teszi optimistává az embert.

Madison – Azt hiszem, mégis kérek egy pohár konyakot.

Sándor – Biztos benne?

Madison – Valamiben csak meg kell halni.

Sándor két pohár konyakot tölt. Koccintanak.

Sándor – Egészségére! Bocsánat... azt hiszem, megint melléfogtam.

Madison elmosolyodik. Kiisszák a poharukat.

Madison – Ez még a halottat is felébresztené.

Sándor – Vagy tíz éve nem iszom. Fogalmam sincs, mióta áll itt ez az üveg. De az alkohol jól öregszik, nem? Jobban, mint az alkoholisták, mindenestre...

Madison – Azért elég furcsa íze van. Biztos, hogy ez konyak?

Sándor megnézi az üveget.

Sándor – Azt hiszem... De már nem nagyon emlékszem, milyen íze van a konyaknak.

Madison – Szerettem volna ismerni azt a fiatalembert, aki maga volt.

Sándor – Melyik fiatalembert?

Madison – Azt, aki szerelmes volt ebbe a nőbe a fényképen. És akiben még ott volt az élet láza...

Sándor – Nem tudom, tetszett volna-e magának.

Madison – Biztos tele volt lelkesedéssel és reménnyel.

Sándor – Ambícióval mindenképpen.

Madison – Tényleg nincs már egyetlen barátja sem?

Sándor – Nem bírom az öregeket, ezért amennyire lehet, kerülöm a saját korosztályomat. Nem akarom, hogy folyton tükröt tartsanak elém, és nézhessem benne a saját leépülésemet.

Madison – Biztos vagyok benne, hogy ezekben az években sem hagyta abba az írást.

Sándor – Ezért itatott le? Abban reménykedett, hogy majd kitálalok?

Madison – Egy író arra való, hogy írjon.

Sándor – Jó, igaz. Továbbra is írtam... De többé semmit sem fogok kiadni.

Madison – Miért?

Sándor – Mondtam. Már nem azért írok, hogy olvassanak. Legfeljebb a jövő nemzedékei. A mai olvasóknak nincs több mondanivalóm.

Madison – Még nekem sem?

Sándor – Nem ismerem magát. Miért gondolja, hogy van bármi mondanivalóm magának?

Madison – Talán több közös van bennünk, mint gondolja...

Sándor – Azon kívül, hogy mindketten rövid határidővel halálra vagyunk ítélve?

Madison – Legalább azt árulja el, miről szól a könyve...

Sándor egy pillanatig habozik.

Sándor – Egy regény... nagyon személyes.

Madison – Vagyis önéletrajzi...

Sándor – Mondjuk úgy, autofikció. Ahogy ma nevezik.

Madison – Ezért nem akarja kiadni? Mert túl személyes?

Sándor – Inkább naplónak tekintem ezt a kéziratot. Nem szeretem a kitárulkozást. Ha ezt kiadom, még azt mondják, öregkoromra romantikus regényeket kezdtem írni...

Madison – Azt hittem, nem érdekli, mit gondolnak magáról.

Sándor – Úgy látszik, a bölcsességnek erre a fokára még nem jutottam el.

Madison – Mert olyan nincs.

Sándor – Ne vesztegetse az idejét azzal, hogy rólam ír dolgozatot. Nem érdemes, higgye el.

Madison – Nekem fontos.

Sándor – De miért? Élje az életét, az isten szerelmére! Főleg, ha bármelyik pillanatban véget érhet... Egyébként nem hiszek magának, és azt az orvosi papírt sem mutatta még meg.

Madison – Ha nem hisz nekem, akkor miért állt mégis szóba velem?

Sándor – Arra gondoltam, ha valaki ilyen történetet talál ki, annak biztos jó oka van rá. Mi az?

Madison – Kicsit bonyolult...

Sándor – Tehát hazudott. És a szíve teljesen rendben van.

Madison – Mondjuk úgy... az én szívbajom inkább jelképes természetű.

Sándor – Akkor miért mesélte ezt nekem?

Madison – Hogy megsajnáljon, gondolom. Ki akart dobni...

Sándor – Most is kidobhatom...

Madison – De nem fog.

Sándor – Miért ne?

Madison – Mert érdeklek...

Sándor – Azt mondja, a szívbaja jelképes. Úgy érti... szerelmi bánat?

Madison – Valami olyasmi... Magához hasonlóan én is szenvedtem valaki hiányától, akit szerettem.

Sándor – És ennek mi köze hozzám?

Madison – Hamarosan elmondom, ígérem. Előtte azonban szeretnék kérni valamit.

Sándor – Hallgatom...

Madison – Szeretném elolvasni ezt a kéziratot.

Sándor – Miért bíznam magára?

Madison – Mert legbelül szeretné, ha valaki elolvasná, és elmondaná róla a véleményét. Egy író mindig azért ír, hogy olvassák... és elismerjék. Hogy szeressék...

Sándor – Az egyetlen ember, akinek a szeretetét igazán szerettem volna elnyerni... több mint negyven éve eltűnt az életemből.

Madison – Hol van a kézirat?

Sándor az íróasztalon fekvő dossziéra mutat.

Sándor – Ott...

Madison – Megnézhetem?

Madison nyúlna érte, de Sándor megakadályozza.

Sándor – Nem!

Madison egy pillanatig habozik. Szomorúság villan át az arcán.

Madison – Végül is igaza van. Maga tényleg egy vén hülye. Hagyom, hogy tovább sajnálja saját magát...

Indulni készül.

Sándor – Várjon...

Habozik, majd felveszi a kéziratot, és átnyújtja neki.

Sándor – Elolvashatja, egy feltétellel.

Madison – Hallgatom.

Sándor – Ez a kézirat nem hagyja el ezt a lakást.

Madison – Attól fél, hogy lemásolom, és az engedélye nélkül kiadom?

Sándor – Vagy elfogadja, vagy nem.

Madison átveszi a dossziét, és megméri a súlyát a kezében.

Madison – Ehhez kell egy kis idő.

Sándor – Én nem sietek. Maga?

Madison – Én sem.

Sándor – Van egy vendégszobám, ha akarja. Mostanában ritkán használom. Minden barátom meghalt...

Madison – Köszönöm a vendégszeretetét.

Sándor – Akkor magára hagyom az olvasmánnyal...

Sándor kimegy. Madison belemerül a kéziratba.

Sötét.

Madison egy fotelben ül, és még mindig a kéziratot olvassa. Lapoz egyet, az utolsó oldalhoz ér. Becsukja a dossziét, és egy pillanatig elgondolkodik. Feláll, és a nézőtér felé, a szemközti ablak irányába néz. Sándor két csésze kávéval érkezik. Az egyiket elé teszi.

Sándor – Tessék... Előre szólok, koffeinmentes. Ettől ne várja, hogy felébred.

Madison – Köszönöm.

Sándor – Szóval nem jutott a végére...

Madison – Most fejeztem be.

Sándor – Máris? Az lehetetlen, biztos átugrott néhány oldalt...

Madison – Nem, higgye el.

Sándor kissé ideges lesz a csendtől.

Sándor – Ne érezze kötelességének, hogy elmondja, mit gondol... Főleg, ha nem tetszett.

Madison – Az első oldaltól az utolsóig faltam. Egész éjjel le sem hunytam a szemem.

Sándor – Jó... Ez valamennyire megnyugtat... Bár nem gondoltam, hogy thrillert írtam.

Madison – Ez a legjobb könyve. Van benne valami emberség, ami a többiből hiányzott.

Sándor – Így már nem is tudom, bóknak vegyem-e... Mármint a többi művemre nézve.

Madison – A többi regénye briliáns volt. Ez viszont megrendítő.

Sándor – És észrevette? A témája pontosan kapcsolódik a dolgozatához.

Madison – A dolgozatomhoz...?

Sándor – „A hiány alakzata Munkácsy Sándor regényvilágában.” Már elfelejtette?

Madison – Nem, persze. És igaza van. Annak a férfinak a története, aki húszévesen úgy dönt, egész életét egy fiatalkori szerelem kísértetével tölti...

Sándor – Az első szerelmét az ember soha nem felejt el. Mert valójában a saját fiatalságára vágyik vissza. Az összes első alkalomra... Az első szerelemhez hűnek kell maradni. Még ha ahhoz az első nőhöz nem is tud mindig hű maradni az ember, akit szeretett.

Madison – Igen, de ennek van veszélye. Hogy az ember a múltban kezd élni...

Sándor – Az álmainkról akkor sem szabad lemondani. Szóval maga szerint ki kellene adnom?

Madison – Ha azt mondom, igen, megteszi?

Sándor – Végül is a műveim szakértője.

Madison – Biztos vagyok benne, hogy ez a regény újraindíthatja az irodalmi pályáját... Szerintem egy Márai Sándor-díjat is megérdemelne.

Sándor – Azért ne túlozzon. Értékelem, hogy fel akar vidítani, de maradjunk hihetőek...

Madison – Teljesen őszintén mondom.

Sándor – És természetesen tökéletesen tárgyilagosan.

Madison – Kétkedik benne?

Sándor – Nem tudom... Valami azt súgja, hogy nem pusztán azért jött Budapestre, hogy dolgozatot írjon egy divatjamúlt íróról.

Egy pillanatnyi csend.

Madison – Valóban. Nem mondtam el mindent.

Sándor – Nem szívbeteg. Nincs macskája. Gondolom, egyetemista sem...

Madison – Ami igaz, az az, hogy amerikai vagyok, és azért jöttem Magyarországra, hogy találkozzam magával.

Sándor – Már hetek óta a szemközti lakásban él... Miért éppen most?

Madison – Tegnap reggel az ablakból láttam, ahogy ezt a kötelet a mennyezethez próbálja rögzíteni. Aztán elővette a pisztolyt.

Sándor – Nem találtam helyet, ahová felakaszthattam volna a kötelet.

Madison – Megijedtem. Attól féltem, eltűnik, mielőtt megismerhetném. Átrohantam magához... és rögtönöztem.

Sándor – Egész jól sikerült. Színésznőnek kellene mennie... De tudja, az életben ugyanúgy, mint a színházban, nem árt óvatosnak lenni azzal, amit a függöny mögött látunk. Néha csak illúzió. A saját fantáziáink kivetülése...

Madison – A kötel nem azért volt, hogy felakassza magát?

Sándor – Mi van, ha csak... egy csillárt akartam feltenni?

Madison – És a pisztoly?

Sándor előveszi a fegyvert a fiókból.

Sándor – Lehetne játékpisztoly. Vagy riasztófegyver, hogy elijessze a betörőket... Vagy egyszerűen egy öngyújtó. *(Meghúzza a ravaszt, és láng csap ki a csőből.)* Egy öngyújtó, amire már nincs is szükségem. Annyira félek a haláltól, hogy leszoktam a dohányzásról. De mindig tartok magamnál egy doboz cigarettát, csak hogy bizonyítsam magamnak, ellen tudok állni a kísértésnek. Az alkoholt is elhagytam. Még a koffeint is. Ennyire vigyázok az egészségemre...

Madison – Akkor nem is akart véget vetni az életének?

Sándor – Tervem még nincs rá. Kedvem talán igen. Tulajdonképpen ez az egyetlen vágyam maradt. Hogy legyen vége. Csakhogy az öngyilkossághoz bátorság kell... És nekem nincs hozzá elég. Vagy még nem vagyok eléggé kétségbeesett. Egyébként is, minek? Kivárom a soromat, mint mindenki más...

Madison – Akkor a találkozásunk egyszerű félreértésből született volna?

Sándor – Nehéz elhinnem, hogy valaki csak azért átrepüli az Atlanti-óceánt, hogy interjút készítsen egy olyan íróval, mint én. És a véletlenben sem hiszek. Szóval miért van itt?

Madison – Elmondom. De előbb köszönöm, hogy megtisztelt azzal, hogy én lehettem ennek a kéziratnak az első olvasója.

Sándor – Tényleg tetszett?

Madison – Remekmű. De azért lenne egy apró észrevételem.

Sándor – Na, tessék... Már csodálkoztam... Hallgatom.

Madison – A befejezést nem találtam teljesen meggyőzőnek...

Sándor – Igaza van... Ez egy befejezetlen történet. Mintha hiányozna az epilógus...

Madison – Segíthetnék megtalálni.

Sándor – Maga is ír? Együttműködést akar ajánlani? Igaz, kezdek kifogyni az ihletből, de előre szólok: még nem jutottam el odáig, hogy szellemírót keressek, aki helyettem írja meg a könyveimet.

Madison – Nem ezért jöttem...

Sándor – És a dolgozat is kitaláció. Tehát nem azért játszotta el ezt a komédiát, hogy irodalmi eszmecserét folytathasson velem...

Madison – Nem. Nem csak azért.

Sándor – Akkor miért?

Madison – Szerintem a válasz abban a kéziratban van, amit most olvastam. A szemközti ablak... Miért ez a címe?

Sándor – A szemközti ablak... annak a lakásnak az ablaka, ahol most maga lakik. Ott élt az a nő, akit valaha szerettem.

Madison – És aki azóta is kísérti a gondolatait, hogy elment.

Sándor – Sokszor álmodtam arról, hogy visszajön. Hogy egy nap egyszerűen benyit hozzám, ahogy maga tette ma...

Madison – Ezért hagyja mindig nyitva az ajtót...

Sándor – Néha úgy rémlett, mintha árnyékot látnék a szemközti ablak függönye mögött. Amikor maga beköltözött, és éjszaka fényt láttam odaát, azt képzeltem, ő az...

Madison – Csak én voltam.

Sándor – Kicsit hasonlít rá... Ezért amikor először megláttam magát az előbb, ösztönösen hátrahököltem. Egy pillanatra azt hittem, ő az. Húszévesen. Aztán eszembe jutott, hogy ma nagyjából annyi idős lenne, mint én...

Madison – Igaz. Hasonlítok rá.

Sándor – Ne mondja, hogy maga a kísértete.

Madison – Nem. Nagyon is valóságos vagyok.

Sándor – De van még valami, ugye?

Madison – Igen.

Sándor – Miért mondta, hogy ismerős volt az arca?

Egy pillanatnyi csend.

Madison – Az unokája vagyok.

Csend.

Sándor – Az unokája...?

Madison – Amikor elindult Afganisztánba, terhes volt. Nem sokkal az indulása után tudta meg.

Sándor – Terhes... tőlem?

Madison – Igen.

Sándor – Miért nem mondta el?

Madison – Maga mondta az előbb: más idők voltak. Nem akarta magára kényszeríteni ezt a gyereket. Azt hitte, egyedül is fel tudja nevelni. És így is tett.

Sándor – Soha semmit nem tudtam róla.

Madison – Én sem. Legalábbis sokáig.

Sándor – Mikor tudta meg?

Madison – Néhány éve. Amikor tizennyolc lettem, a nagymamám elmesélte ezt a történetet. Az önök szerelmének történetét...

Sándor – Akkor maga az unokám.

Madison – Igen. Az unokája vagyok. *(Egy pillanatnyi csend.)* Nem hisz nekem?

Sándor – De... Furcsa módon, azok után a hazugságok után, amiket eddig mondott, ebben egy pillanatig sem kételkedem.

Madison – Értem, hogy ezt nehéz lehet hallani. Adjon magának időt. Semmivel sem tartozik nekem. Ha ezt akarja, elmegyek úgy, ahogy jöttem, és soha többé nem hall felőlem.

Sándor – Maradjon, kérem.

Madison – Itt vagyok.

Egy pillanatnyi csend.

Sándor – Azt még megértem, hogy akkoriban nem mondta el. De később?

Madison – Mondtam. Nem akarta magára erőltetni az apaságot. Aztán pedig elvesztette a nyomát.

Sándor – Nem sokkal azután, hogy elment, én is kiköltöztem ebből a lakásból. Nem bírtam nap mint nap ezt az ablakot nézni, ami állandóan a hiányára emlékeztetett.

Madison – Nagyon régen írt magának egy levelet. Visszajött azzal a jelzéssel, hogy „elköltözött”.

Sándor – Néhány éve költöztem vissza ide. Éppen azért, hogy megírjam ezt a könyvet. Mintha így kiűzhetném magamból a múltat.

Madison – De a kísértete továbbra sem hagyta nyugodni...

Sándor – Persze voltak más nők is az életemben. De egész életemet ennek az első szerelemnek az emlékében éltem le. Senki mást nem szerettem igazán...

Madison – Nem tudta, megnősült-e. Hogy alapított-e saját családot.

Sándor – Nem alapítottam.

Madison – Hallott magáról, amikor híres író lett.

Sándor – Részben abban a reményben hajtottam ennyire az irodalmi sikert, hogy így majd vissza tudom hódítani. Meg azért is, hogy a hírnevem révén könnyebben rám találjon. Akkor kapcsolatba léphetett volna velem.

Madison – Attól félt, hogy azt hinné, csak érdekből tér vissza, mert közben sikeres író lett... Legalábbis ezt mondta.

Sándor – Akkor van egy lányom...

Egy pillanatnyi csend.

Madison – A betegségemről sem hazudtam egészen. Anyámnak volt gyenge a szíve. Nem sokkal a születésem után meghalt, anélkül hogy egyáltalán tudta volna, ki az apja.

Sándor – Nagyon sajnálom.

Madison – A nagymamám nevelt fel. Amikor nagykorú lettem, azt akarta, hogy tudjam, ki a nagyapám. De ő maga nem mert újra kapcsolatba lépni magával.

Sándor – Ezért maga tette meg helyette. Ezért jött Budapestre.

Madison – Nem tudtam volna ezt levélben vagy telefonon elmondani. Előbb találkozni akartam magával. Az volt a híre, hogy elviselhetetlen emberkerülő. Ha nem találtam volna rokonszenvesnek, semmit sem mondok el. És visszamegyek New Yorkba.

Sándor – De olyan kedvesen fogadtam, hogy végül úgy döntött, örökbe fogad...

Madison – És főleg elolvastam ezt a kéziratot. Megértettem, hogy soha nem felejtette el azt a nőt. A nagymamámat...

Sándor – Jól tette, hogy eljött... és elmesélte ennek a történetnek a végét.

Madison – Még nincs egészen vége... *(Sándor összeressen.)* Jól van?

Sándor humorral próbálja leplezni a meghatottságát.

Sándor – Már eddig is depressziós voltam a korom miatt, most meg közli velem, hogy nagyapa vagyok.

Madison – Nem örül neki?

Sándor – De, persze... Csak közben azt is megtudom, hogy van egy lányom, és már meghalt.

Madison – De én itt vagyok... Anyámat alig ismertem. Most viszont találok egy nagyapát.

Sándor felveszi a kéziratot.

Sándor – Ki fogom adni ezt a könyvet. Annak a lánynak ajánlom majd, akit soha nem ismerhetek meg. És annak az unokának, aki egy nap minden figyelmeztetés nélkül betört hozzám...

Madison – Nyitva volt az ajtó...

Sándor – De még mindig kell találnom egy igazi befejezést ennek a regénynek.

Madison – Abban tudok segíteni, mondtam már.

Sándor – Nem tudom, meddig bírja még a szívem, ha újabb meglepetésekkel áll elő.

Madison – Egy utolsó még van.

Sándor – Mondja. Ha már idáig eljutottunk...

Madison – A nagymamám él.

Sándor – És hol él most?

Madison – New Yorkban.

Sándor – Akkor ölelje meg helyettem...

Madison – Ezt maga is megteheti.

Sándor – Magával visz Amerikába?

Madison – A nagymamám velem jött. A szemközti lakásban van.

Egy pillanatnyi csend. Sándor teljesen összezavarodik.

Sándor – Most kezdek igazán megijedni...

Madison – Még mindig nagyon szép nő... és soha nem felejtette el magát. Minden könyvét elolvasta.

Sándor – De a szerző életét nem akarta megismerni.

Madison – Maga mondta, hogy annak nincs jelentősége...

Sándor – Ennek a regénynek ő a hiányzó alakja.

Madison – Igen, de ezt a könyvet még nem olvasta. Nem tudta, hogy maga emlékszik-e még rá... hogy még mindig szereti-e...

Sándor – Még mindig szeretem... Ez a könyv a bizonyíték rá.

Sándor a nézőtér felé, a szemközti ablak irányába néz.

Madison – Akkor? Mondjam neki, hogy jöjjön át?

Sándor – Ő átrepülte az Atlanti-óceánt, hogy megtalálja. Én talán át tudok menni a folyosón, hogy találkozzak vele...

Sándor megöleli Madisont.

Madison – Menjen egyedül. Meglátja: a szemközti ablak mögött szinte semmi sem változott. És az ajtó még mindig nyitva van...

Sándor kimegy. Madison ott marad, és a szemközti ablakot nézi.

Sötét.

Vége

A szerző

Jean-Pierre Martinez 1955-ben született Auvers-sur-Oise-ban. Első színpadi tapasztalatait különböző rockzenekarok dobosaként szerezte, majd szemiotikusként dolgozott a reklámszakmában. Ezt követően televíziós forgatókönyvíróként tevékenykedett, végül pedig drámaíróként tért vissza a színházhoz.

Mintegy száz televíziós forgatókönyvet és több mint 120 színdarabot írt. Művei közül több már a kortárs színházi repertoár klasszikusává vált, köztük a *Péntek 13.* és a *Strip Poker*.

Ma Franciaország és a francia nyelvű országok egyik legtöbbet játszott kortárs drámaírója. Számos darabját több nyelvre, köztük angolra és spanyolra is lefordították, és rendszeresen játsszák őket az Egyesült Államokban, Latin-Amerikában és a világ számos más országában.

Jean-Pierre Martinezt a **SACD** (*Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques*) képviseli.

A hivatásos és amatőr színtársulatok munkájának megkönnyítése érdekében a szerző úgy döntött, hogy színdarabjainak szövegét ingyenesen letölthetővé teszi. Minden nyilvános előadáshoz azonban előzetesen be kell szerezni a szerző engedélyét.

A jelen szöveg szerzői jogi védelem alatt áll. A mű egészének vagy bármely részének jogosulatlan sokszorosítása, átdolgozása vagy felhasználása jogi következményekkel járhat.

Jean-Pierre Martinez kapcsolatfelvételéhez, illetve valamely darabja előadási engedélyének kérelmezéséhez kérjük, használja az alábbi kapcsolatfelvételi űrlapok egyikét:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

<https://comediatheque.net/contact-form/>

Jean-Pierre Martinez valamennyi színdarabja és azok fordításai ingyenesen letölthetők a weboldalairól:

<https://jeanpierremartinez.net/en/jean-pierre-martinez-dramainak-ingyenes-letoltese/>

<https://comediatheque.net/szinhazi-darabok-szovegeinek-ingyenes-letoltese/>

A mű és annak minden része szerzői jogi védelem alatt áll.

A mű bármilyen felhasználása – különösen bármely nyilvános színpadi előadás – a szerző előzetes engedélyéhez kötött.

A jogosulatlan felhasználás jogi eljárást vonhat maga után, és kártérítési igényt alapozhat meg.

© La Comédiathèque

2026. szeptember

ISBN 978-2-38602-497-9

A szöveg letöltése: ingyenes